

Peter Rahbæk Juels tale ved første budgetbehandling i Odense Byråd

Taler

Peter Rahbæk Juel
Borgmester i Odense

Dato

16. september 2020

Sted

Odense Rådhus

Omstændigheder

Talen blev holdt ved første budgetbehandling af budgettet 2021.

I vores lokale debat er der tit en retorik om, at: *"Velfærden, den er vi jo alle sammen enige om!"*

Senest har vi oplevet det i den debat, vi har haft om finansieringen af Velfærdens Fundament, som vi vedtog i går.

Men er vi det? Er vi enige om velfærden?

Det er vi måske nok, når der skal skrives synspunkter til Fyens Stiftstidende.

Eller når vi taler med odenseanerne rundt omkring i byen: over køledisken, på borgermøder eller på sociale medier.

Men rækker den enighed også til at koble det, vi siger om velfærden med det, vi gør for velfærden?

Med velfærdsprocenten markerede vi et vendepunkt for velfærden.

De første 0,9 procent har gjort, at vi har fået svarende til 540 yderligere velfærdsmedarbejdere. Mænd og kvinder, der hver dag leverer en vigtig indsats for vores børn, ældre og udsatte.

Men ikke alle var enige om den del af velfærden.

Med sidste års omprioriteringer har vi flyttet 200 millioner kroner til den nære velfærd.

Så vi kan ansætte flere medarbejdere, når vores befolkning ændrer sig med flere børn og ældre i de kommende år.

Men ikke alle var enige om den del af velfærden.

Og med finansiering af vores fælles aftale, Velfærdens Fundament, har vi tilvejebragt 1,8 milliarder kroner til vores velfærd.

Finansiering, der skal sikre, at vores vuggestuer, børnehaver, skoler og plejehjem kan rumme de mange flere børn og ældre.

Men heller ikke alle var enige om den del af velfærden.

Og inden nogle nu tænker, *”nu skal borgmesteren ikke komme for godt i gang”* og begynder at spidse de retoriske knive - så lad mig understrege:

Det her handler ikke om at åbne gamle opgør. Det handler faktisk kun om at åbne forhandlingerne om budgettet for 2021.

For med mig ved forhandlingsbordet, der er alt til forhandling. På nær velfærden.

Det er kun lidt over et år siden, at tusindvis af odenseanere deltog i en stor demokratisk samtale om velfærden.

Vi fik mange holdninger og forslag ind fra byens borgere. Det var tydeligt, at rigtig mange bekymrer sig for, om vores velfærdssamfund risikerer at knække over.

De bekymringer tror jeg kun er blevet større i skyggen af Corona. Vi står over for en sundhedsmæssig og økonomisk krise, der kun kan løses med et middel:

Et velfærdssamfund, der rykker endnu tættere sammen i kæderne.

Heldigvis har vi som byråd hørt byens stemme klart. Og vi har taget odenseanernes velfærds-indspil til os.

Med næste års budget er tiden kommet til at gå fra det, vi siger om velfærden - til at gøre noget for velfærden.

Vi skal fra ord til handling.

Med reelle forbedringer, der har tyngde. Og som sætter velfærden forrest fra dag et.

Med næste års budget er tiden også kommet til at lave det største løft nogensinde for den specialiserede velfærd.

Det er børn med fysiske handicap, der skal have hjælp døgnet rundt.
Det er børn udsat for vanrøgt, hvor selv de mest basale behov ikke dækkes.

Det er børn og voksne, der har brug for psykologhjælp og misbrugsbehandling.

Det er kort sagt: børn, unge, voksne og ældre, der har helt særlige og alvorlige behov for hjælp og støtte.

Man siger, at et samfund skal kendes på, hvordan det behandler sine mest udsatte.

Det er dem, vi taler om her. Derfor er der et klart behov for forandringer.
For det har igennem året stået klart, at den specialiserede velfærd skal løftes.

Og den skal løftes mere end det, vi gjorde med sidste budgetforlig, hvis vi skal kunne følge med udfordringerne.

Daginstitutioner, skoler og plejehjem bygges ikke af ord. De bliver bygget af dygtige håndværkere med et budget i ryggen.

Børn i hjem præget af uro og vold kan ikke bruge ord og gode intentioner til noget som helst.

Det samme gælder mennesker med senhjerneskade.

De har brug for dygtige velfærdsmedarbejdere af kød og blod.
Velfærdsmedarbejdere som kan hjælpe dem med at skabe et bedre liv.

Derfor inviterer jeg også til, at vi gør årets budget til langt mere end et almindeligt budget.

Vi skal skabe et markant velfærdsbudget med alle de partier, der ikke bare vil tale om velfærden. Men som vil gøre noget for velfærden.

For jo flere vi står sammen om velfærden, desto højere kan vi løfte velfærden.

Det er mit vigtigste budskab i dag. Og jeg håber, at hele byrådet tager imod invitationen.

I løbet af året har jeg mødt og snakket med rigtig mange odenseanere.

Tre af dem har skrevet et brev, hvor de deler deres drømme om fremtidens Odense med mig.

Brevene har gjort meget stort indtryk på mig.

Det har de, fordi de viser mig, at Odense er en by, som borgerne er stolte af. En by, de har drømme og ambitioner for.

Den stolthed har vi skabt sammen.

Ikke mindst siden 2014, hvor vi for alvor satte gang i overgangen fra stor by til storby.

Det gjorde vi blandt andet med omlægningen af Thomas B. Thriges Gade og med Letbanens etape 1.

Men på den anden side af de store drømme om forandringer til det bedre, lurer også prisen for forandringerne. Ikke mindst når det handler om den nære velfærd.

For det har en pris.

En høj pris i en tid, hvor der heldigvis kommer flere af de yngste og de ældste odenseanere. I tusindvis.

Dem hjælper vi ikke med paroler om 'bedre og billigere'. Dem hjælper vi ved at prioritere velfærden.

Et af de breve, jeg har fået, kommer fra Hanne fra Lumby. Det handler i dén grad om velfærd.

Hun skriver, *"at hun drømmer om et Odense, hvor man ikke er bange for at blive plejkrævende."*

Hvor *"der er resurser nok til at støtte og hjælpe ældre og svage borgere både i egne hjem og på plejehjem. Så ingen skal være bange for ikke at få den nødvendige hjælp."*

Det er ambitioner, jeg deler. Den solidaritet skal kendetegne fremtidens Odense.

Vi skal gentænke vores grundlæggende rammer for ældreplejen. Væk fra institutionstanken og patientstuerne.

For størstedelen af os lever og finder tryghed i familien og i hjemmet. Det ændrer sig ikke, bare fordi man bliver ældre og får behov for pleje.

Vi skal bygge og organisere ældreplejen som trygge hjem.

Vi skal styrke fællesskabet og familiefølelsen med fællesrum og opholdsområder.

Kort sagt, skal vi sikre en god omsorg og pleje for vores ældre.

En pleje, der står mål med de drømme, som Hanne, jeg og formentlig de fleste af jer går med.

Vi skal bygge et Odense, hvor alle kan være med – også i den sidste del af livet.

Som Hanne skriver, skal vi skabe en by, ”*hvor pensionister inddrages og respekteres med mulighed for deltidsjob eller periodejob. Hvor pensionisters erfaringer kan bruges på arbejdsmarkedet.*”

Vi har nemlig rigtig mange som Hanne, der går mod seniorlivet. Og som har utroligt meget at give.

Det er borgere, der har store ressourcer, som vi skal have bragt i spil. For vi har ganske enkelt ikke råd til at lade være.

I sit brev til mig skriver hun, at hun drømmer om et Odense, hvor lokalområderne prioriteres og udbygges.

Hanne drømmer om, at vi styrker det fællesskab, der kendetegner lokalområderne.

Og hun er selv i gang med at få dén drøm til at blive til virkelighed.

Hanne er nemlig én blandt en stor gruppe Lumby-borgere i det partnerskab, der sammen med os har været med til at lave aftalen om fremtidens Lumby.

Sammen med partnerskabet og de øvrige borgere i Lumby, har vi ført en indgående demokratisk samtale.

Det gør, at vi nu står med en rigtig god aftale, som næsten er i mål.

Jeg tror på, at det er de tætte samtaler med borgerne, der sikrer, at vi i sidste ende finder de bedste løsninger.

Derfor skal vi fortsætte og styrke den demokratiske samtale. Ikke kun i forhold til lokale velfærdsaftaler, men i bred forstand.

Det åbne forløb er vores bedste værktøj, når vi i fællesskab udvikler fremtidens Odense.

Men også her, skal vi mere end at snakke.

I Odense råder vi over utallige engagerede ildsjæle, der yder en kæmpe indsats for byen.

Dem skal vi blive endnu bedre til at inddrage og til at hjælpe. Vi skal støtte dem, så de kan hjælpe os.

Jeg har også fået et brev fra Majbritt og Kristian.
De bor i Bellinge med deres 3 børn.

Majbritt er formand for forældrebestyrelsen i Børnehuset Kærsgård, hvor deres datter går.

Majbritt og Kristian drømmer om en by, hvor forældre med ro i sindet kan aflevere deres børn i daginstitution eller skole.

Med tidssvarende faciliteter og voksne, der har tid og overskud - både til omsorg og til udvikling.

”Et Odense, hvor børn tydeligt kan mærke, at de er fremtidens guld” – skriver de.

Den drøm deler jeg.
For Odense skal være en by, hvor forældre har lyst til at sætte børn i verden.

Derfor bliver der brug for en række nye børnehuse, der kan rumme de omkring 2.400 flere småbørn, som vi skal tage imod frem mod 2030.

Vi skal sikre, at der er plads og rum til udvikling og udfoldelse. Til leg og til læring.

Vi har nogle enormt dygtige velfærdsmedarbejdere.
Som hver dag går på arbejde for at gøre en afgørende forskel for vores børn.

Men vi skal sikre, at de har rammerne og mulighederne for at levere den velfærd, som vi alle tror på og bakker op om.

På samme måde skal vi sikre, at vores skolebørn kan se frem til en hverdag i

moderne og indbydende rammer.

Majbritt og Kristian siger det så præcist, som det kan siges: *”Vi skal levere egnede rammer til børn og voksne. Så vores børn kan få den bedst mulige start på livet.”*

Det skal vi gøre ved at modernisere vores skoler, så de passer til det årtusinde vi er i.

Men det handler også om at gentænke skolen.

Vi skal have skabt rum og rammer, der aktivt indbyder til bevægelse, sport og kreativ udfoldelse.

Skolen skal nemlig være fællesskabets centrum.

Og skolen skal være et sted, som man i lokalområdet føler stolthed over.

Jeg forestiller mig en skole, hvor seniorklubben har madklub oppe i madkundskabslokalet – så de føler, at ”det er deres skole”.

Jeg forestiller mig en skole, hvor den lokale gaming-klub kan mødes – så de føler, at ”det er deres skole”.

Jeg forestiller mig en skole, hvor nærområdets sportsklubber bruger skolens boldbaner.

Hvor den lokale parkour-klub mødes i skolegården. Og hvor byens teaterhold låner dramalokalet. Så de føler, at ”det er deres skole”.

Jeg forestiller mig kort sagt en skole, som er hele lokalområdets fælles sted. Vi skal give nøglerne til skolerne tilbage til lokalsamfundet.

Men midt i vores planer for fremtiden, mindede corona os om, at virkeligheden kan ændre sig på et splitsekund.

Vi blev mindet om, at nok skal vi planlægge og forme fremtiden. Men som byråd er vi også nødt til at kunne handle – hurtigt.

Corona har slået benene væk under os.
Ikke bare i Odense eller Danmark, men i hele Verden.

Vi har set en stigning i ledigheden.

Aktuelt er ledigheden i Odense på 6,3 procent.

Det betyder, at den nye erhvervs- og vækstpolitik, vi skal have vedtaget, er vigtigere end nogensinde.

For det er helt afgørende, at vi får rettet op på den situation, som corona har skabt.

Vi skal have genskabt de arbejdspladser, som vi tabte i forbindelse med coronanedlukningen.

For de mennesker, der har mistet deres job på grund af corona, skal vi hjælpe tilbage i arbejde.

Tilbage til en hverdag, hvor de har et job at stå op til, en indtægt og kollegaer at dele hverdagen med.

Det er en nødvendig forudsætning. En forudsætning, hvis vi skal lykkes med at skabe det Odense, vi alle drømmer om.

Både fordi ledighed har store menneskelige omkostninger for den enkelte og deres familier. Men samtidig har det konsekvenser for byen.

For ledighed begrænser vores muligheder for at prioritere den nære velfærd. Derfor skal vi have sat endnu mere gang i hjulene.

I det kommende år står Letbanens etape 1 klar. Og vi har allerede nu set, at der langs letbanestrækningen er blevet investeret milliardbeløb.

At Letbanen snart står færdig, giver os et vindue – og nogle unikke muligheder.

Jeg mener, at vi skal udnytte det vindue.

Og jeg mener, at vi skal udnytte det til at løfte Letbane-bydele som for eksempel Bolbro.

Derfor skal vi afsøge mulighederne for at modernisere Odense Stadion i samarbejde med medejere og interesserede investorer.

Vi skal gøre vores for at sikre, at vi får flere fantastiske aftener som den i søndags. Hvor FCK blev sendt hjem til København med tæsk.

Vi skal udnytte interessen for området.

Vi skal skabe vækst, beskæftigelse og gang i hjulene i en tid, hvor der er hårdt brug for det.

Vi skal have skabt et moderne Superliga-stadion.

Det kunne være med en lukning af hjørnerne og med moderne forhold for spillere og tilskuere.

Lad os gribe chancen.

Og skabe et Bolbro med flere erhvervs muligheder, med boliger til flere forskellige mennesker – og med et moderne Superliga-stadion til Danmarks pt. bedst-spillende hold.

Sådan løfter vi hele bydelen.

Vi skal fortsat styrke Odense som robotby.

Vi skal udvikle, tiltrække og fastholde virksomheder, og vi skal udbygge fødekæden af talenter, der skal skabe morgendagens robotsucceser.

Vi har i løbet af de sidste 10 år skabt en international robotklynge i verdensklasse.

Med mere end 130 robotvirksomheder og 3.900 medarbejdere.

Der er blevet hentet investeringer til byen i en størrelsesorden, der ikke er

hverdagskost i Danmark.

Og samtidig arbejder vi for at styrke den spirende dronebranche omkring H.C. Andersen Airport. Så vi kan få skabt de bedste rammer for det, der kan blive det næste store eksporteventyr.

Verdens bedste robotby skal også have verdens bedste robotskole.

Den nye skole skal løfte vores ambitioner for undervisning i IT- og robotteknologi.

En skole, hvor teknologi og robotter er en naturlig del af undervisningen.

Men også en skole, der tiltrækker de dygtigste elever og samtidig kan være hele lokalområdets skole.

På samme måder som vores unge talenter inden for idrætten søger mod Hjalleseskolen og Provstegårdskolen, skal vores techtalenter søge mod den nye skole.

Det vil være oplagt at skabe den robotprofil på den nye skole i Vollsmose.

Det er også et afgørende skridt på vejen mod, at Odense i fremtiden kan blive en endnu stærkere spiller på den internationale robotscene.

Med robot- og teknologivirksomheder som fyrtårn skal vi skabe endnu bedre forhold for iværksættere og erhvervsdrivende i vores by.

For vi skal have genskabt de arbejdspladser, vi har mistet. Jeg har en ambition om, at vi skal skabe Danmarks bedste iværksætermiljø.

Men hverken de private erhvervs kræfter eller Odense Kommune kan gøre det alene.

Det er noget, vi skal være fælles om.

Vi skal møde iværksætterne der, hvor de er.

Vi skal være fleksible og mobile, så vi kan understøtte der, hvor potentialet og mulighederne er størst.

Der hvor de bedste investorer engagerer sig i de bedste start-up-virksomheder.

Hvor stærke business-angels gør hele kredsløbet i byen så attraktivt, at vi tiltrækker og fastholder start-up-virksomheder til Odense.

Når jeg lukker øjnene og forestiller mig fremtidens Odense, så ser jeg mange ting. Men én af de ting, jeg ser tydeligt for mig, er en tryk og sikker by.

En by, hvor unge mennesker frit kan vælge, hvilket liv de vil leve, hvem de vil forelske sig i, og hvad de vil tro på.

Uden at være underlagt kontrol og restriktioner og uden frygt for vold og tvang fra deres familier.

Derfor nedsatte vi i foråret en ekspertgruppe, der skulle komme med anbefalinger til, hvordan vi kommer negativ social kontrol til livs.

Ekspertgruppens konklusion var klar.

Kontrol, restriktioner og vold fra familie og omgangskreds er virkeligheden for en stor gruppe af unge mænd og kvinder i Odense.

Medarbejdere fortæller om piger, der ikke må gå i klub og kvinder, der bliver overvåget og dårligt kan gå i kiosken, før sms-kæderne bliver sat i gang.

Det kalder på handling. Negativ social kontrol er én af de vigtigste kampe i vores samfund. En kamp for frihed, som vi i fællesskab skal vinde.

Derfor er jeg også glad for de gode anbefalinger, som ekspertgruppen er kommet med.

Nu er det vores ansvar at komme videre med anbefalingerne. Vi skal den negative sociale kontrol til livs.

Jeg ser også en by for mig, hvor bandernes organiserede kriminalitet er væk.

Hvor vi ikke skal samles i sorg og frustration, som vi oplevede det kort før sommeren, da Abdinur - en uskyldig ung mand - blev skudt og dræbt i Vollsmose.

Han blev offer for bandernes hensynsløse vold. Han var på det forkerte sted, på det forkerte tidspunkt.

I det Odense jeg drømmer om, findes der ikke forkerte steder og forkerte tidspunkter.

Der findes ikke organiseret kriminalitet, der skaber utryghed og frygt.

Og der findes ikke multikriminelle familier, der forpester hele bydele med deres tilstedeværelse.

Når jeg forestiller mig Odense i 2030, så er en af de tydeligste og mest konkrete forskelle fra i dag, at vi er en klimaneutral by.

Vi er en by, der har sagt farvel til kullene. Og en by, som har satset på den grønne omstilling.

Jeg forestiller mig en grønnere by. En mere bæredygtig by.

Det tredje brev, jeg har fået, kommer fra Emma, som går i 7.A på Næsby Skole.

Jeg ved, at Emma ser med online sammen med mange andre odenseanere.

Tak fordi I følger med hjemmefra.

Emma har store visioner og drømme for fremtidens Odense.

Og da jeg læste hendes brev, følte jeg for alvor tyngden af det store ansvar, vi som byrådspolitikere har taget på os.

For når vi skærer alt andet væk, så er vores grundlæggende opgave at skabe en by, der lever op til borgernes drømme og ønsker.

Det er vores ansvar at skabe en by, som Emma og hendes jævnaldrende kan være stolte af.

Stolte, fordi vi viser vejen og går forrest i kampen om det klima, som vores børn arver.

Stolte, fordi vi prioriterer og tager de svære beslutninger, der sikrer, at vores børn oplever moderne og indbydende institutioner, skoler og idrætsfaciliteter.

Og stolte, fordi vi skaber rammerne om et godt og aktivt fritidsliv med moderne klubhuse og faciliteter, der byder vores børn og unge velkommen.

Vi skal sørge for, at vi som voksne lever op til de store forventninger, som vores børn og unge har til os.

Og Emma ved godt, hvad hun drømmer om. Hun forestiller sig et Odense i 2030, hvor *"de fleste biler på vejene er el-biler, og mange af tankstationerne er byttet ud med el-tankpladser. Hvor affaldssortering er en del af hverdagen for alle i Odense, og hvor Letbanen transporterer unge og ældre rundt i byen."*

Med aftalen 'Klimaneutral 2030' har vi sendt et klokkeklart signal om, at vi deler Emmas drømme og håb.

Både Hanne, Emma, Majbritt og Kristian har store ambitioner for Odense. Det har jeg også. Og det ved jeg, at I også har.

Men vi skal samtidig holde fast i én meget vigtig ting, som Emma fremhæver i starten af sit brev.

Hun skriver: *"Hvis jeg skal forestille mig Odense om 10 år, så er Odense stadig en helt fantastisk by."*

Jeg er helt enig i, at Odense er en fantastisk by.

Og jeg er stolt af den by, Odense er blevet. Af den by, vi har været med til at

forme.

Men jeg er også bevidst om, at fremtidens Odense skal formes nu.

De beslutninger, vi tager nu, former det Odense, vi har om 10 år.

Derfor håber jeg, at I vil tage imod min invitation.

At I vil træde med ind i et markant velfærdsbudget.

Og være med til at sikre, at Odense – både nu og i fremtiden - er en tryk, grøn og god by. Uanset hvor i livet man står.

Det var mine ord.

Inden jeg giver ordet videre til den første taler, skal jeg lige gøre opmærksom på, at budgetsagen er undergivet to behandlinger.

I dag forholder vi os til at sende sagen til 2. behandling og til at fastsætte en frist for at komme med ændringsforslag.

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-rahbaek-juels-tale-ved-forste-budgetbehandling-i-odense-byraad-2020>